

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

**104-ї підсумкової науково-практичної конференції
з міжнародною участю
професорсько-викладацького персоналу
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
06, 08, 13 лютого 2023 року**

Конференція внесена до Реєстру заходів безперервного професійного розвитку,
які проводитимуться у 2023 році №5500074

Чернівці – 2023

Матеріал і методи дослідження. Дослідження проведено на препаратах верхніх кінцівок 34 плодів людини 4-8 місяців 81,0-310,0 мм тім'яно-куприкової довжини (ТКД) за допомогою макромікроскопічного препарування та морфометрії.

Результати дослідження. При проведенні дослідження у деяких плодів людини виявлено варіанти будови і топографії м'язів передпліччя. Так, в одиничних плодів людини (185,0, 220,0 і 305,0 мм ТКД) плечо-променевий м'яз складається з двох окремих частин, які мають особливі топографічні співвідношення. Зокрема, у плода 185,0 мм ТКД правий плечо-променевий м'яз складається з двох окремих частин: верхньої та нижньої, які на рівні середини передпліччя з'єднуються між собою у загальне коротке м'язове черевце. При чому, верхня частина правого плечо-променевого м'язу з'єднана із правим плечовим м'язом. В іншого плода людини 220,0 мм ТКД правий плечо-променевий м'яз також складається з верхньої і нижньої частин, трикутної форми, що розмежовані горизонтальною щілиною.

У плода людини 235,0 мм ТКД лівий короткий променевий м'яз-розгинач зап'ястка має загальне черевце з лівим довгим променевим м'язом-розгиначем зап'ястка. При цьому, загальне черевце цих м'язів, довжиною 58,0 мм, бере початок від бічного надвиростка лівої плечової кістки і на межі середньої і нижньої третин передпліччя загальне черевце променевих м'язів-розгиначів зап'ястка розщеплюється на два сухожилки. Слід зауважити, що один із сухожилків прикріплюється до тильної поверхні основи I п'ясткової кістки і кістки-трапеції, а другий сухожилок – до тильної поверхні II п'ясткової кістки/

У плода 210,0 мм ТКД виявлено три головки правого довгого променевого м'яза-розгинача зап'ястка і два додаткові сухожилки, які прикріплюються до основи I п'ясткової кістки і кістки-трапеції.

У досліджених плодів людини варіює число сухожилків м'яза-розгинача і поверхневого м'яза-згинача пальців. Зокрема, у плода людини 255,0 мм ТКД м'яз-розгинач пальців прикріплюється трьома, а не чотирма, сухожилками до тильної поверхні середньої і кінцевої фаланг II-IV пальців, тобто відсутній сухожилок до V пальця. У плода 250,0 мм ТКД дистальні відділи сухожилків лівого поверхневого м'яза-згинача пальців не роздвоюються і прикріплюються до променевого краю середньої фаланги II-IV пальців, при чому відсутній сухожилок до V пальця. У плода 160,0 мм ТКД правий глибокий м'яз-згинач пальців щільно зрощений із правим довгим долонним м'язом. В іншого плода 290,0 мм ТКД відсутній правий довгий долонний м'яз.

У плода 270,0 мм ТКД сухожилок лівого м'яза-розгинача мізинця зрощений із сухожилком лівого м'яза-розгинача пальців, який прямує до V пальця.

Лівий довгий відвідний м'яз великого пальця у плода 150,0 мм ТКД зрощений із лівим довгим м'язом-розгиначем великого пальця.

Висновки. У досліджених плодів людини встановлена анатомічна мінливість деяких м'язів передпліччя, що проявляється варіабельністю і білатеральною асиметрією їхньої зовнішньої форми та розмірів, мінливістю місць початку та прикріплення.

Кривецький В.В.

РОЗВИТОК І СТАНОВЛЕННЯ ТОПОГРАФІЇ СТРУКТУР ШИЙНОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТОВОГО СТОВПА У ЗАРОДКОВОМУ ПЕРІОДІ ОНТОГЕНЕЗУ

Кафедра анатомії людини імені М.Г. Туркевича

Буковинський державний медичний університет

Вступ. Вивчення закономірностей органогенезу людини, і зокрема, хребтового стовпа набуває наразі суттєвого клінічного значення, адже досягнення медичної ембріології повинні відігравати вирішальну роль у профілактиці перинатальної патології, зниженні антенатальної загибелі плода та успіху хірургічних втручань.

Мета дослідження. З'ясувати морфогенез і особливості хронологічної послідовності становлення топографії шийного відділу хребтового стовпа впродовж зародкового періоду онтогенезу людини.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження виконано на 16 препаратах зародків

людини. У дослідженні використані колекції серій гістологічних зрізів музею кафедри анатомії людини імені М.Г. Туркевича Буковинського державного медичного університету, за допомогою мікроскопії серій послідовних гістологічних зрізів, графічного і пластичного реконструювання, морфометрії та статистичної обробки цифрових даних.

Результати дослідження. Шийний відділ хребтового стовпа розвивається із мезенхімних клітин які виселяються із склеротомів і збираються в густі скупчення навколо хорди, відмежовуючи її від нервової трубки і дорсальної аорти. Джерелом утворення хрящової і кісткової тканини є мезенхіма. На ранніх стадіях розвитку увесь скелет зародка складається із мезенхімних зачатків, які лише по формі віддалено нагадують обриси майбутніх кісток. В подальшому ця мезенхіма або безпосередньо перетворюється в кісткову тканину, або попередньо заміщається гіаліновий хрящем, на місці якого розвивається кістка. Процес утворення кісток безпосередньо із мезенхіми називається прямим скостенінням, а утворення кісток на місці хряща – непрямим скостенінням, або енхондральним остеогенезом.

На фронтальному зрізі склеротоми спочатку виглядають як парний конденсат мезенхімних клітин навколо хорди зародків 6,0 мм ТКД. Кожний склеротом складається із краніальної частини пухко організованих клітин і каудальної частини щільно упорядкованих клітин. Деякі із щільно упорядкованих клітин рухаються краніально опозитно (напроти) центру міотому і утворюють міжхребцевий диск (intervertebral disc). Інші щільно упорядковані клітини зливаються з пухко організованими клітинами наступного каудального склеротома і формують мезенхімний центр хребця. На схемі поперечного зрізу зародка 8,0 мм ТКД формується конденсація склеротомних клітин навколо хорди і нервової трубки, з якої утворюються мезенхімні хребці. На схемі фронтального зрізу видно, що тіла хребців утворюються із краніальної і каудальної частин двох сусідніх склеротомних мас. Міжсегментарні артерії залишаються на рівні тіл хребців, а спинномозкові нерви лежать між хребцями. Хорда дегенерує за виключенням ділянки міжхребцевих дисків.

Висновки. Зовнішня форма тулуба зародка на цій стадії розвитку співпадає з формою усього комплексу добре розвинутих внутрішніх органів. На більш пізніших стадіях, завдяки поступовому розвитку кінцівок, загальні контури грудного відділу тулуба поступово змінюються, завдяки чому зовнішня форма тіла уже не відповідає формі скелета грудної клітини, або що по суті те саме, – формі того комплексу органів, який розміщений у грудній ділянці. У зародків 7,0 мм ТКД можна досить чітко розрізнити 21 первинний сегмент-соміт, кожний із яких розчленований на міотом і склеротом. Завдяки різноманітній ступені щільності розташування ядер, ясно розрізняються закладки дуг і тіл хребців, а також ребер. Найбільш чітко виражені дуги хребців, тіла ж диференційовані досить слабо.

Лопушняк Л.Я.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТА ТОПОГРАФІЇ ОРГАНІВ ШИЇ У ПЕРЕДПЛОДОВОМУ ПЕРІОДІ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ

*Кафедра анатомії людини імені М.Г. Туркевича
Буковинський державний медичний університет*

Вступ. Активне впровадження перинатальної профілактики та лікування уроджених вад вимагає сучасних методів дослідження внутрішньоутробного розвитку (ВУР), використання яких не можливе без комплексного морфологічного дослідження становлення будови та топографії органів у ранньому періоді онтогенезу людини.

Мета дослідження. з'ясувати особливості розвитку та становлення топографії органів шийі упродовж передплодового періоду онтогенезу людини.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження проведено за допомогою мікроскопічного дослідження серій послідовних гістологічних зрізів 42 передплідів людини 14,0-79,0 мм тім'яно-куприкової довжини (ТКД), графічного та тривимірного реконструювання.

Результати дослідження. До середини 7-го тижня ВУР (передпліді 16,0-17,5 мм ТКД) відбувається виокремлення правої та лівої часток ШЦ. Бічні частки ШЦ вступають у